

Óbudai Egyetem
Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar
Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ

KÉPZÉSI PROGRAM

Szakoktató alapképzési szak

Budapest, 2022. 12. 01.

SZAKOKTATÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK TANTERVE

1. Képzési cél

A képzés célja szakoktatók képzése, akik a specializációjukhoz tartozó ágazatok területén felkészültek az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben elsősorban a gyakorlati tárgyak oktatásának megtervezésére, szervezésére, vezetésére, valamint oktatási tevékenység végzésére, a szakmai tantárgyakhoz kapcsolódó laboratóriumi foglalkozások és a vállalati képzőhelyeken folytatott szakmai (vállalati, intézményi képzőhelyeken, képzőközpontban folyó, tanműhelyi, tanirodai, tangazdaság, egyéni- és társas vállalkozásoknál folyó, valamint felnőttképzési, felsőoktatási és szakképzési duális képzési) egyéni és csoportos gyakorlatok megtervezésére, vezetésére, megszervezésére.

Tanulmányaikat a szakmai tanár mesterképzésben folytathatják.

2. Képzési idő

6 félév

3. Képzési terület: Pedagógusképzés

4. Megszerezhető kreditek száma

180 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék);
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit;
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit.

5. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat - szakképzettség: szakoktató;
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Vocational Technical Instructor;
- választható specializációk: műszaki szakoktató, üzleti szakoktató, szolgáltatási szakoktató.

6. Kompetenciák

A szakoktató

a) tudása

Átfogóan ismeri a szakoktató specializációjának megfelelő tantárgykör alapvető tényeit, irányait és határait.

Ismeri a szakoktató specializációjának műveléséhez szükséges legalapvetőbb matematikai, természet- vagy gazdaságtudományi, társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat a szakképzés nézőpontjából.

Ismeri a specializációjához kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert a szakképzés nézőpontjából.

Ismeri a gyakorlati foglalkozások (iskolai, vállalati, intézményi, szolgáltató, mezőgazdasági) tervezésével, szervezésével, megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteket, az egyéni és csoportos gyakorlatok

szervezésének alapelveit, a differenciálás, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás alapfogalmait.

Rendelkezik a rövidciklusú képzések tervezéséhez, szervezéséhez és vezetéséhez szükséges speciális elméleti és módszertani alapokkal és gyakorlati ismeretekkel.

Rendelkezik a szakoktatói tevékenységhez szükséges speciális elméleti és módszertani alapokkal és gyakorlati ismeretekkel.

Ismeri a duális és egyéni képzés legfontosabb alapfogalmait, jellemzőit, tipikus megvalósítási formáit.

b) képességei

A szakképzés nézőpontjából képes a specializációnak megfelelő ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analízisére, az összefüggések szintetikus megfogalmazására és adekvát értékelő tevékenységre.

A szakképzés nézőpontjából képes az adott specializáció legfontosabb elméleteit, eljárásrendjét és az azokkal összefüggő terminológiát gyakorlati feladatok végrehajtásakor alkalmazni.

Képes rutin szakmai problémák azonosítására, azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati háttér feltárására, megfogalmazására és (standard műveletek gyakorlati alkalmazásával) megoldására.

Képes a szakmai specializációnak megfelelő munkafogások, munkacselekvések, munkatevékenységek bemutatására, elsajátításának és begyakoroltatásának irányítására.

Képes a gyakorlati vizsgák megtervezésére, megszervezésére, megvalósítására és ellenőrzésére, értékelésére a minőségbiztosítási elvek figyelembevételére.

Képes egyszerűbb, a szakképzés nézőpontjából fontos rendszerek és folyamatok modellezésére, különös tekintettel a gyakorlólhelyek eltérő szempontjaira.

Képes ismereteit alkotó módon használva munkahelye (képzési központ, tanműhely, taniroda, tangazdaság, vállalat vagy vállalkozás által működtetett egyéni gyakorlólhely) erőforrásaival hatékonyan gazdálkodni.

Munkája során képes alkalmazni és betartatni a biztonságtechnikai, tűzvédelmi és higiéniai szabályokat, előírásokat.

Képes arra, hogy specializációjának megfelelően, szakmailag adekvát módon, szóban és írásban kommunikáljon anyanyelvén és legalább alapszinten egy idegen nyelven.

c) attitűdje

Vállalja szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

Nyitott a specializációja területén zajló, a szakképzés szempontjából kiemelt szakmai, technológiai fejlesztések és innovációk megismerésére és elfogadására, hiteles közvetítésére. - Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai és pedagógusi céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.

Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.

Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

d) autonómiája és felelőssége

Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.

Szakmai feladatainak elvégzése során együttműködik más (elsődlegesen a pedagógiai) szakterület képzett szakembereivel is.

Feltárja az alkalmazott technológiák, eljárások, kezelésmódok hiányosságait, a folyamatok kockázatait és kezdeményezi az ezeket csökkentő intézkedések megtételét. A szakképzés nézőpontjából figyelemmel kíséri a szakterülettel kapcsolatos jogszabályi, technikai, technológiai és adminisztrációs változásokat. Hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

A szakoktató pedagógiai területen elsajátítandó

a) tudása

Alapvető tudással rendelkezik a személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, a szocializációról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól.

Rendelkezik a szakoktatói tevékenységhez szükséges pedagógiai, pszichológiai, digitális pedagógiai és alapvető gyógypedagógiai, szociálpedagógiai és andragógiai ismeretekkel. - Ismeri a tanulók életkori sajátosságait, megismerésének módszereit.

Rendelkezik az információszerzéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. - Rendelkezik a tanulókörzpontú tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. - Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

Tájékozott a szülőkkel és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól.

Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit.

Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről.

Ismeri a tehetség, a sajátos nevelési igény és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet, valamint a különleges bánásmód fogalmát, ismérveit.

Ismeri a gyakorlati foglalkozások (iskolai, vállalati) tervezésével, szervezésével, megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteket, az egyéni és csoportos gyakorlatok szervezésének alapelveit, a differenciálás, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás alapfogalmait.

b) képességei

Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. - Képes a konfliktusok hatékony kezelésére.

Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. -

Képes a megértési nehézségek felismerésére és kezelésére.

Képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására.

Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően.

Képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához.

Képes a szaktárgyainak tanításával, tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására.

c) attitűdje

Tiszteli a tanulók személyiségét.

Érzékeny a tanulók problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

Törekszik az aktív együttműködésre a szakmai elméleti tárgyak tanáraival.

Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon.

Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

Elkötelezett a nemzeti értékek és azonosságtudat iránt, nyitott a demokratikus gondolkodásra és magatartásra nevelés, valamint a környezettudatosság iránt. -

Elkötelezett az alapvető demokratikus értékek iránt.

Szociális érzékenység és segítőkészség jellemzi. Előítéletektől mentesen végzi oktatómunkáját, igyekszik az inklúzió szemléletét magáévá tenni.

d) autonómiája és felelőssége

Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióna képes.

Elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt, reáisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét.

Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.

Egyenrangú partner a szakmai kooperációban, végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

7. A képzés főbb területei

a. nappali és levelező tagozat

Képesítési követelmény	Kredit pont	Kredit pont %
természet- vagy gazdaságtudományi ismeretek	19	10,56
gazdasági és humán ismeretek	16	8,89
szakoktatói ismeretek: pedagógiai és pszichológiai ismeretek, pedagógiai gyakorlatok	39	21,67
a szakmai specializációnak megfelelő szakmai ismeretek	43	23,89
a szakmai specializációnak megfelelő szakmódszertanok, szakmai és pedagógiai gyakorlatok	43	23,89
szabadon választható tárgyak	10	5,56
szakdolgozat	10	5,56
Összesen:	180	100

8. Szakmai gyakorlat

A szakmai és pedagógiai gyakorlat a szakmódszertanokhoz kapcsolódva, szakmai gyakorlóhelyen (iskolai, vagy képzőközpont, vagy tanműhely, taniroda, tangazdaság, tankönyv vagy vállalat, vállalkozás, felnőttoktatási, a felsőoktatási és szakképzési duális képzési) szervezett gyakorlat és a szakmai gyakorlat során szerzett tapasztalat portfólióban történő összefoglalása.

9. Duális és kooperatív képzés lehetősége

Nincs.

10. Idegen nyelvi követelmények

Az alapfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

11. A képzés formái

- a) Nappali
- b) Levelező

12. Az ismeretek ellenőrzése

- a) Aláírás
- b) Évközi jegy
- c) Vizsga
- d) Záróvizsga

13. A záróvizsgára bocsátás feltételei

A záróvizsgára bocsátás feltétele a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése, a bíráló által elfogadott (nem elégtelen) szakdolgozat és a legalább elégségesre értékelt portfólió.

Végbizonyítványt a felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak állít ki, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket, valamint az előírt iskolai gyakorlatot teljesítette, és az előírt kreditpontokat megszerezte.

A diploma kiadásának előfeltétele az államilag elismert nyelvvizsga bizonyítvány megszerzése.

14. A záróvizsga részei

A záróvizsga a szakdolgozat és a portfólió bemutatásából, továbbá a tantervben előírt tárgyakból tett komplex szóbeli vizsgákból áll (felkészülési idő tantárgyanként legalább 30 perc), amelyet a hallgatónak egy napon, folyamatosan kell letennie.

15. A záróvizsga eredménye

$$TZV=(SZD+SZDV+PV+SZV)/4$$

Ha a négy érdemjegy közül bármelyik elégtelen, akkor a TZV is elégtelen. Az ismételt TZV során az elégtelennel minősített összetevőt kell megismételni.

Jelölések:

TZV: tanári záróvizsga átlagolt érdemjegye

SZD: szakdolgozat – értékeli a bíráló

SZDV: szakdolgozat bemutatása és védeése – értékeli a záróvizsga bizottság

PV: pedagógiai- és pszichológiai ismeretekből összevontan, szóbeli vizsga – értékeli a záróvizsga bizottság

SZV: specializációnak megfelelő szakmai és szakmódszertani ismeretekből összevontan, szóbeli vizsga – értékeli a záróvizsga bizottság

16. Oklevél kiadásának feltétele

- a) Sikeres szakoktatói záróvizsga
- b) Nyelvi követelmény teljesítése

Oklevél minősítése a TZV alapján.

17. Választható specializációk

- műszaki szakoktató
- üzleti szakoktató
- szolgáltatási szakoktató

18. Hatálybalépés ideje: 2023. szeptember 1.